

چکیده

پژوهش حاضر به بررسی و شناسایی تکنیک ساخت گچبری های خاص دوره قاجار در شهر یزد و بازنمایاندن ظرافت ها و ویژگیهای این هنر می پردازد. در این راستا با در نظر گرفتن سابقه اندک توجه به هنر قاجار و حفظ آثار آن به عنوان یک مکتب مستقل هنری ، توجه به زمینه ها و زیرساخت های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی این مکتب در شهر یزد، به عنوان پیش زمینه مکتب هنری شکل گرفته در آرایه های گچی معماری دوره قاجار در شهر یزد، مد نظر بوده است.

سپس در ادامه بناهای دوره قاجار در یزد به عنوان زمینه بروز انواع تزیینات معرفی می گردد تا با آگاهی از تنوع گونه های تزیینی و تزیینات گچی بناهای متفاوت، شناخت نمونه های شاخص تزیینات گچی این دوره حاصل شود. با دسته بندی تزیینات گچی مشابه و همسان و نمونه برداری از بناهای شاخص بررسی های بیشتر صورت گرفته است. آنگاه با تکیه بر نتایج پژوهش های میدانی و مطالعات علمی و آزمایشگاهی نمونه ها، شیوه ها و فنون اجرای این تزیینات بررسی شده است. سپس نمونه موردی خانه شیخ الاسلام ، با نگاه ویژه به تزیینات گچی و با توجه به انواع آسیب های وارده بر آن، جهت آرایه راهکار حفظ و مرمت تزیینات مورد مطالعه قرار می گیرد.

ره آورد این پژوهش احساس مسئولیتی است که از پس شناخت و درک عمیق موارث فرهنگی و آثار هنری، ایجاد می شود و حفظ و تداوم شیوه های موجود را الزامی می دارد.